

Asia: VN/1051/2020

Digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Yleiset huomiot

Yleiset huomiot mietinnöstä

Oikeusministeriö on pyytänyt FiComilta lausuntoa digisopimusdirektiivin ja tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanosta. FiComin edustaja on ollut jäsenenä lausuttavaa muistiota valmistelleessa työryhmässä ja tuonut FiComin näkemyksiä esille myös työryhmätyöskentelyssä. FiCom kiittää mahdollisuudesta tulla vielä kuulluksi ja esittää kunnioittavasti seuraavaa:

Pääviestit:

- Kuluttajansuojasääntelyssä tulee pyrkiä erityissääntelyn sijasta yleissääntelyyn.
- Uusien säädösten soveltamisala on valitettavasti jäämässä tulkinnanvaraiseksi.

Tavarankauppadirektiivin täytäntöönpano

Huomiot tavarankauppadirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

-

Mietinnön jaksossa 4.1.1 (alaotsikko ”Kauppalain säännösten soveltaminen kuluttajasuhteissa”) on arvioitu eri vaihtoehtoja kuluttajansuojalain 5 luvun 29 §:ään sisältyvän viittaussäännöksen muuttamiseksi. Lausunnonantajia pyydetään ottamaan mahdollisuuksien mukaan kantaa mietinnössä esitettyihin vaihtoehtoihin A–D ja siihen, mikä esitetystä vaihtoehtoista olisi kannatettavin.

-

Digisopimusdirektiivin täytäntöönpano

Huomiot digisopimusdirektiivin täytäntöönpanoon liittyvistä ehdotuksista

Kuluttajansuojalakiin lisättäväksi ehdotettu uusi 5 a laki käsittelee sopimuksia, joiden nojalla elinkeinonharjoittaja toimittaa tai sitoutuu toimittamaan kuluttajalle digitaalista sisältöä tai digitaalisen palvelun. Sinänsä uusien säädösten sisällyttäminen kuluttajansuojalakiin on

kannatettavaa, sillä kuluttajansuojasääntelyssä tulee aina pyrkiä erityissääntelyn sijasta yleissääntelyyn. Sääntelyn jatkuva ja lisääntyvä pirstaloituminen esimerkiksi jakelukanavan tai toimialan perusteella on vältettävä kehityssuuntaus, joka tekee palvelujen tarjoamisen haastavaksi sekä yritysten että kuluttajien kannalta.

Luvun 2 §:n mukaan luvun säännöksiä ei sovellettaisi mm. 1) sopimukseen, joka koskee sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014) tarkoitettuja viestintäpalveluja, lukuun ottamatta mainitussa laissa tarkoitettuja numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja; 3) rahoituspalvelua tai -välinettä koskevaan sopimukseen; 4) sopimukseen, joka koskee vapaaseen lisenssiin tai avoimen lähdekoodin lisenssiin perustuvaa ohjelmistoa, kun kuluttaja ei maksa kauppahintaa ja elinkeinonharjoittaja käyttää kuluttajan luovuttamia henkilötietoja yksinomaan kyseisen ohjelmiston turvallisuuden, yhteensopivuuden tai yhteentoimivuuden parantamiseen; eikä 5) sopimukseen, jonka perusteella digitaalista sisältöä välitetään yleisölle muuten kuin signaalinsiirron välityksellä osana esitystä tai tapahtumaa. Ehdotetun muotoilun mukaan luvun säännöksiä sovellettaisiin ainoastaan niihin sopimuksen osiin, jotka koskevat digitaalista sisältöä tai palvelua, jos osapuolten välinen sopimus koskee sekä digitaalisen sisällön tai palvelun toimittamista että muita hyödykkeitä. Jos kuitenkin on kyse digitaalisia elementtejä sisältävän tavaran kaupasta, luvun säännösten sijasta sopimukseen sovellettaisiin kokonaisuudessaan kuluttajansuojalain 5 luvun säännöksiä. Jos digitaalinen sisältö tai palvelu on osa SVPL 108 a §:ssä tarkoitettua teleyrityksen toimittamaa palvelupakettia, tämän luvun 27 §:ää ei sovellettaisi.

Soveltamisalan rajaukset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2019/770 tietyistä digitaalisen sisällön ja digitaalisten palvelujen toimittamista koskeviin sopimuksiin liittyvistä seikoista. Direktiivin 3 artiklan mukaan sitä ei sovelleta mm. sopimuksiin, jotka koskevat b) direktiivin (EU) 2018/1972 2 artiklan 4 alakohdassa määriteltyjä sähköisiä viestintäpalveluja lukuun ottamatta kyseisen direktiivin 2 artiklan 7 alakohdassa määriteltyjä numeroista riippumattomia henkilöiden välisiä viestintäpalveluja; e) direktiivin 2002/65/EY 2 artiklan b alakohdassa määriteltyjä rahoituspalveluja; sekä g) digitaalisen sisällön toimittamista, kun digitaalinen sisältö välitetään yleisölle muuten kuin signaalinsiirron välityksellä osana esitystä tai tapahtumaa, kuten digitaalista elokuvaesitystä. Direktiivin muotoilu ja sen myötä myös ehdotettu sääntely ovat kuitenkin valitettavasti johtamassa siihen, ettei säännösten soveltamisala ole täysin selkeä.

Esimerkiksi maksupalvelulain 3 § 1 momentin 6 kohdassa kyseisen lain ulkopuolelle on säädetty ”teleyrityksen viestintäpalvelun käyttöön perustuvan laskutuksensa yhteydessä käyttäjältä perimät enintään 50 euron määräiset maksutapahtumat, joiden yhteenlaskettu määrä on enintään 300 euroa kuukaudessa käyttäjää kohden, jos kysymys on: a) maksutapahtumista digitaalisen sisällön tai ääniperusteisten palvelujen ostamista varten; tai b) maksutapahtumista, jotka toteutetaan sähköisestä laitteesta tai sen välityksellä joko hyväntekeväisyystoiminnan yhteydessä tai matka-, pysäköinti- tai pääsylippujen taikka muiden sen kaltaisten lippujen ostamista varten”. Rahoituspalvelut on rajattu nyt täytäntöön pantavan direktiivin 3 artiklan 5 kohdan b) alakohdassa soveltamisalan ulkopuolelle, ja käsittääksemme direktiiviä ei ole tarkoitettu sovellettavaksi myöskään maksupalveluihin tai vakuutuksiin, joista on omat kuluttajansuojasäännöksensä. Näin ollen jää epäselväksi, miten edellä mainittujen kaltaisten poikkeuksien kanssa on ajateltu soveltamisalaa tulkittavan. Eryityksyydenä ovat vielä sovelluskaupat, joissa direktiivin velvoitteet

eivät ilmeisesti koskisi teleyritystä, joka välittää maksupalvelua ko. tuotteiden osalta teleyrityksiä koskevan poikkeuksen nojalla. Lisäksi teleyritykset tarjoavat lisämaksullisia palveluita, joiden osalta säädetään sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa, esimerkiksi yhteisvastuuta koskevassa pykälässä 128.

Viestintäpalvelut (mobiilipuheliittymät, mobiililaajakaistaliittymät, kiinteä laajakaista) on rajattu pääsääntöisesti digisopimusdirektiivin ulkopuolelle, mutta nähdäksemme viestintäpalvelun käyttöliittymällä ei olisi merkitystä vaan sillä, onko ylipäättään kyse viestintäpalvelusta. Näin ollen esimerkiksi Telia Dotin kaltaiset sovelluspohjaiset, mutta numeroon perustuvat viestintäpalvelut, rajautuisivat vastaavasti soveltamisalan ulkopuolelle.

Vaikutusten arviointi

Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein? Onko uudistuksella näkemyksenne mukaan huomionarvoisia vaikutuksia, joita ei ole tuotu mietinnössä esiin?

-

Muut huomiot

Muut huomiot mietinnöstä

-

Metsola Asko
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry